

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Dipl. Ing. K. – E. C.**, zastoupen JUDr. Petrem Haluzou, advokátem se sídlem Drahobejlova 41, Praha 9, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 1. 2016, č. j. 30 A 114/2015 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce Dipl. Ing. K. – E. C. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 1. 2016, č. j. 30 A 114/2015 – 32, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Plzni (dále také „krajský soud“) napadeným usnesením odmítl žaloby, kterými se žalobce domáhal zrušení čtyř rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Odboru řízení restitucí, ze dne 19. 6. 2015, sp. zn. SPU 356608/2015, sp. zn. SPU 365605/2015, sp. zn. SPU 356611/2015 a sp. zn. SPU 356619/2015, jimiž byla zamítnuta odvolání žalobce a potvrzena rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, Krajského pozemkového úřadu pro Karlovarský kraj, ze dne 27. 3. 2015, č. j. SPU 140607/2015/129/Lou, a dále ze dne 1. 4. 2015, č. j. SPU 169298/2015/129/Lou, č. j. SPU 70574/2015/129/Lou a č. j. SPU 170397/2015/129/Lou. Těmito rozhodnutími byla z moci úřední obnovena řízení, v nichž bylo rozhodnuto dle ust. § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve

znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 229/1991 Sb.“), tak, že žalobce je vlastníkem v rozhodnutích vyjmenovaných nemovitostí.

Krajský soud s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 As 17/2015 - 35, dospěl k závěru, že o věci má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení. Žalobu proto podle ust. § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítl a poučil žalobce o možnosti podat žalobu k místně příslušnému okresnímu soudu.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů dle ust. § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s.

Stěžovatel namítl, že v dané věci byly návrhem na obnovu řízení (*ex offio*) napadeny již pravomocná rozhodnutí. Správní orgán vydal rozhodnutí podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jež nabylo právní moci. Rozhodnutí o obnově řízení vydal též orgán opět podle správního řádu. Podle téhož správního řádu pak podal žalobce odvolání, o němž opět podle správního řádu rozhodl žalovaný. Pokud se v rovině procesní daná věc pohybovala stále v režimu správního řádu, měla by být dána příslušnost správních soudů. Ostatně správní soud nerozhoduje o meritu věci, ale o otázce procesní, regulované správním řádem. Teprve pokud by stěžovatel neuspěl v rovině správního soudnictví, znamenalo by to, že by se obnovilo vlastní řízení, v němž by správní orgány rozhodovaly meritorně (hmotněprávně), a proti jejich rozhodnutí by pak následovala možnost soudního přezkumu v rámci občanského soudního řízení. Názor krajského soudu znamená, že by obecný soud rozhodoval jak o připuštění obnovy řízení, tak později i meritorně. Nelze vyloučit, že by pozdější rozhodování obecného soudu mohlo být ovlivněno i názorem, který si na věc vytvořil při rozhodování o připuštění obnovy řízení. Pokud stěžovatel argumentuje nesprávností či nezákonností rozhodnutí soudu, jedná se o sféru práva veřejného. Ochrana zákonnosti a správnosti rozhodování má veřejnoprávní charakter. V daném případě to platí tím spíše, protože obnova řízení zde má povahu dozorčího opravného prostředku. Jedná se o veřejné subjektivní právo, jemuž měla být poskytnuta ochrana právě cestou správního soudnictví. Toto se dotýká i práva žalobce na spravedlivý proces. Navíc návrh na obnovu řízení podal správní orgán, který v tomto návrhu argumentuje veřejným zájmem. Jistě nebylo úmyslem zákonodárce, aby táž věc byla vnímána jako věc veřejného zájmu (z pohledu správního orgánu) a z pohledu dotčené osoby pak jako soukromoprávní záležitost. Rovina posouzení této věci cestou správního soudnictví odpovídá jeho funkci, jíž je ochrana veřejných subjektivních práv, jejíž součástí je i zákonnost postupu správních orgánů podle správního řádu. Všechny procesní předpisy mají charakter veřejnoprávní. Stěžovatel proto navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

pokračování

V projednávané věci je spornou otázkou, zda jsou k přezkumu žalobami napadených rozhodnutí příslušné soudy správní (v řízení podle soudního řádu správního) nebo civilní (v řízení podle části páté občanského soudního řádu). Rozhodující je tak posouzení, zda bylo těmito rozhodnutími rozhodnuto v soukromoprávní nebo veřejnoprávní věci (konkrétně jimi byla zamítnuta odvolání a potvrzena rozhodnutí o nařízení obnovy řízení ve věcech, v nichž bylo rozhodnuto dle ust. § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. tak, že žalobce je vlastníkem v rozhodnutích vyjmenovaných nemovitostí).

Není pochyb (a stěžovatel to ani nerozporuje), že správní řízení vedené na základě ust. § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., jehož obnova byla v této věci nařízena, je řízením, které ústí ve vydání rozhodnutí, jež je soukromoprávní povahy a podléhá soudnímu přezkumu v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř. (srov. např. rozhodnutí zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 22. 6. 2004, č. j. Konf 123/2003 - 7, č. 372/2004 Sb.NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná také na www.nssoud.cz).

Stěžovatel rozporuje závěr krajského soudu, že soukromoprávní povaha je zachována i u rozhodnutí, které nařizuje obnovu takového řízení. Podle stěžovatele totiž toto rozhodnutí řeší pouze procesní (tudíž veřejnoprávní) otázku a je vydáno na základě správního řádu.

Nejvyšší správní soud však argumentaci stěžovatele nepřisvědčil. Jak již opakovaně uvedl ve své konstantní judikatuře, soukromoprávní (či veřejnoprávní) povaha věci (a rozhodnutí) je zachována i v případných navazujících opravných řízeních, včetně řízení o nařízení obnovy řízení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 As 17/2015 - 35, ze dne 4. 2. 2003, č. j. 7 A 30/2001 - 24, č. 44/2004 Sb.NSS, ze dne 2. 8. 2004, č. j. 2 As 71/2003 - 35, nebo ze dne 24. 8. 2007, č. j. 8 As 15/2006 - 103). Rozhodující je totiž vždy charakter hmotného práva, o němž je v řízení rozhodováno, nikoliv charakter procesních prostředků, jejich prostřednictvím správní orgán k rozhodnutí ve věci samé dospívá. Nařízení obnovy řízení musí sledovat procesní osud rozhodnutí ve věci samé. Právní režim soudní ochrany proti rozhodnutí o povolení obnovy řízení tudíž nemůže být odlišný od právního režimu soudní ochrany proti rozhodnutí o vlastnictví nemovitosti.

Je přitom lhostejné, že správní řízení v projednávané věci probíhalo podle správního řádu. Tato skutečnost se sama o sobě nijak nepromítá do toho, zda správní orgán rozhoduje ve veřejnoprávní či soukromoprávní věci. Stěžovatel například nezpochybňuje, že rozhodnutí o určení vlastnického práva dle ust. § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. je rozhodnutím v soukromoprávní věci, ačkoliv je vydáváno ve správním řízení vedeném podle správního řádu.

Stejně tak je lhostejné, že v napadeném rozhodnutí byla řešena procesní otázka (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2003, č. j. 6 A 23/2002 - 47, č. 208/2004 Sb.NSS, nebo rozsudek ze dne 25. 10. 2005, č. j. 2 As 36/2005 - 79). Názor stěžovatele, že by procesní (a tudíž veřejnoprávní) otázku měly řešit soudy ve správním soudnictví, by vedl ke zcela nevhodnému paralelnímu soudnímu přezkumu jediného správního rozhodnutí. Kdyby soud přistoupil na stěžovatelovu argumentaci, pak by

například samotné původní rozhodnutí o jeho vlastnickém právu mohl stěžovatel napadnout jak u správních soudů, tak u soudů civilních. Správní soudy by byly příslušné k posuzování námitek, které by se týkaly porušení procesních ustanovení (správního řádu), a civilní soudy by byly příslušné k posuzování námitek týkající se merita věci (vlastnického práva). Kdyby stěžovatel zamýšlel uplatnit procesní i hmotněprávní námitky, byl by dokonce nucen podat dvě žaloby ke dvěma různým soudům. Takto rozštěpený soudní přezkum by byl zjevně neekonomický a nelogický. Proto se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje s názorem dosavadní ustálené judikatury, že pro určení pravomoci soudů (civilních či správních) musí být rozhodující toliko charakter hmotného práva, o kterém bylo rozhodováno, bez ohledu na fázi správního procesu či využití procesní prostředky a postupy.

Soustředěním soudního přezkumu do jediné větve soudní soustavy přitom neznamená omezení práva stěžovatele na spravedlivý proces, neboť přístup k soudu v jeho věci je mu zaručen. Za žádnou překážku spravedlivého procesu nelze považovat ani to, že by civilní soud mohl při přezkumu zákonnosti nařízení obnovy řízení vyslovit i závěr, který by mohl mít vliv na jeho pozdější rozhodování o obnovené věci. Taková situace není v civilním ani ve správním soudnictví nikterak výjimečná.

Nakonec na soukromoprávní či veřejnoprávní charakter věci nemůže mít vliv ani to, že správní orgán vydání rozhodnutí odůvodnil existencí veřejného zájmu na jeho vydání. Prolínání soukromých práv s různými veřejnoprávními vlivy je zcela běžné jak ve správním, tak v civilním soudnictví. Nemůže být proto rozhodné to, zda správní orgán shledal na vydání rozhodnutí veřejný zájem, nýbrž to, jaká je povaha subjektivního hmotného práva, o němž je rozhodováno.

Lze tak uzavřít, že žalobami napadená rozhodnutí jsou rozhodnutími, jimiž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci a k jejichž přezkumu jsou příslušné soudy v občanském soudním řízení. Krajský soud proto žalobu správně odmítl na základě ust. § 46 odst. 2 s. ř. s.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému pak podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 28. dubna 2016

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu